

**CPR-imut inatsisip allannguutaanut Kunngip peqqussutaata Kalaallit Nunaannut
atuutitinneqarnissaanik peqqussut pillugu Naalakkersuisut oqaaseqaateqarnissaat
pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaatus siunnersuut.**

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani saqqummiunneqartoq

Kingullermik suliarinninnermini Inatsisinut Ataatsimiititaliap ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Iddimanggiu Bianco, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Michael Rosing, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Tàunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B Egede, Inuit Ataqtigiit (sinniisoq)

Ulloq 15.oktober 2015 siullermeerinerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisai tunuliaqutaalu

Danmarkimi qitiusumik inunnik nalunaarsuisarneq pillugu inatsit (CPR pillugu inatsit) inatsisikkut nr. 545 29. april 2015-meersukkut allangortinneqarpoq. Inuit inuttut siorasaarneqarlutik ataqinassusiiagaasut aamma inooqatigiinnikkut aaqqiagiinnigissuteqartut allannguisoqarneratigut najukkamik immikkut ittumik illersorneqarnissaanut periarfissaqalerput. Najukkap immikkut ittumik illersugaanerata inuup pineqartup kommunemi aalajangersimasumik najugaqanngitsutut nalunaarsorneqarsinnaanera periarfissaalersippaa¹. Inatsisip allangortinneqarnerata Kalaallit Nunaannut attuutsilerneqarnissaata Namminersorlutik Oqartussanit akuerineqarnissaa aalajangiiffigisassatut siunnersuummik siunertaavoq.

Allannguinermut tunngaviuvoq; ataqinassusiiagaanermi inooqatigiittulluunniit aaqqiagiinnigissuteqarnermi inatsimmi § 28, malillugu aqqit najukkallu immikkut ittumik

¹ Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa; najugarisap allanut paasissutissiissutigineqannginnissaanik immikkut periarfissanngortup inuup *kommunemit nuussimanerani* allassimalernissaa periarfissaqartileraa. Tamannali kukkuneramik tunngaveqarsorinarpoq, peqqussummut missingiutip oqaasertalernera kiisalu peqqussummut eqikkaanermi aalajangiiffigisassatut siunnersuummut ilanngussatut ilanngunneqarsimasumi paasissutissat takukkit.

illersugaanera nalinginnaasoq naammanngitsoq paasinarsisimammat (pingaartumik Danmarkimi). Paragrafi taamaallaat aternik najukkamullu paasissutissanik inunnut ataasiakkaanut infgerlatitseqqissinnaanermut killiliivoq. Oqartussaasulli (ilaatigullu oqartussaasuni sulisut) paasissutissanik pissarsinnaatitaapput, tamatumalu paasissutissat pineqartut pisussaatitaangitsunut ingerlateqqinneqaratarsinnaanerat nassatarisnaavaa, tamanna assersuutigalugu najugaq pillugu paasissutissat isertuussaanei arajutsineqarpat.

Inuup najukkamigut immikkut ittumik illersugaassanersoq politiinit aalajangerneqartartoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummi paasissutissiissutigineqarpoq. Naliliinermi eqqugaasup siorasaarneqarnerata annertussusaa aallaavigineqartarpoq. Naliliinermittaaq ilanngunneqassaaq eqqugaasup najukkani pillugu paasissutissanik isertuussisinnaanera kiisalu isertuussisinnaasusia tamatumunngalu periarfissai, taamatullu politiit illersuinissaminnut periarfissaat allat.

Najukkap immikkut ittumik illersugaanerata nuunnermut atatillugu aallartinneqarnissaa piunasaqaataavoq. Illersugaaneq pitsaanerpaaq nalinginnaasumik anguneqarsinnaasorinarpoq, illoqarfimmut allamut nuunnermut atatillugu najukkap immikkut ittumik illersugaanera aallartinneqarpat.

Najukkamik illersuinerup nassatarissavaa illersugaasup Inunnik Qitiusumik Nalunaarsuiffimmi najugaqangitsutut nalunaarsugaanera. Aaqqissuussineq taamaattoq oqartussaasunut innuttaasunullu ataasiakkaanut pitsaanngequtinik aalajangersimasunik nassataqarpoq.

Inatsisip allannguutaa innuttaasup najugaanut paasissutissap oqartussanit, tassunga ilanngullugu kommunimit najugaqarfiusumit qanoq passunneqarnissaa pillugu malittarisassiuussinngilaq. Kommunalbestyrelsi aalajangigassaanut atatillugu, soorlu illersorneqartoq tapiissutinik pisinnaatitaaffeqarnersoq pillugu aalajangiinissamut imaluunniit pineqartup meeraasa kommunip ulluunerani paaqqinniffiinut tiguneqarnissaannut atatillugu innuttaasup najugaqarfiviata ilisimanissaa pisariaqarsinnaavoq,.

Taamaattumik najukkap pisariaqartumik ilisimaneqarnissaanut kommunalbestyrelsi isummertariaqarpoq, immaqalu tamatumunnga najoqqutassianik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaalluni.

Illersugaanerup sunniuteqarnissaa qulakkeerniarlugu pingaaruteqarpoq innuttaasup najugaata kommunimi sulisunit sapinngisamik ikitsunit ilisimaneqarnissaa kommunimi najugaqarfiusumi kommunalbestyrelsimit isumannaarneqarnissaa.

2. Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip siullermeerneqarnera

Siunnersuut siullermeerneqarmat Inatsisartunut ilaasortanit taparserneqarluarpoq. Oqallisiginninnermili siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu tusarniaanermut akissutaasinnaasunik eqqumaffiginequllugu, kommunillu siunnersuutip nassatarisaanik suliasat naammassisassatik pillugit qanoq isummernerannik maluginninniaqqullugu ataatsimiititaliaq kaammattorneqarpoq.

3. Tusarniaanermut akissuteqaatit

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip tamanut tusarniaassutigineqarnerani akissutit tiguneqartut ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu misissorpai.

Aallarniutigalugu ataatsimiititaliap oqaatigissavaa, tusarniaanermut akissutitut allakkiaq kingusinnerusukkut tiguneqartoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummut ilanngussatut ikkunneqarsimasuuppat pitsaasuusimassagaluartoq.

Tusarniaanermut atortussanut tiguneqarsimasunut tunngatillugu, kommunit tamarmik kiisalu KANUKOKA siunnersuut pillugu tusarniarneqarsimasut ataatsimiititaliamit paasissutissiissutigineqarsinnaavoq. Tassunga atatillugu KANUKOKA-mit, Qeqqata Kommunianit kiisalu Kommuneqarfik Sermersuumit siunnersuummut oqaaseqaatinik tigusaqartoqarsimavoq. Ataatsimut isigalugu oqartoqarsinnaavoq, tusarniarneqartunit tamanit siunnersuut taparserneqartoq, aamma kommuninit.

Qeqqata Kommunianit oqaatigineqarpoq kommuni siunnersuummut oqaaseqaatissaqanngitsoq.

KANUKOKA-mit oqaatigineqarpoq:

”Inatsimmik allanngineq naatsorsuutigineqarpoq kommuninut annertunngitsumik allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu kinguneqassasoq, CPR-imi nalunaarsuisarnikkut, aammalu kommunimi ingerlatsivimmi pineqartup najugaqarfianik isertuussineq ingerlatsivimmi inunnit ikittuinnarnit isumagineqassalluni.

KANUKOKA tamatuma saniatigut annertunerusumik oqaaseqaatissaqanngilaq.”

Siorasaarinnermik il.il. nalaataqartunik illersuiniarnermik siunertaq Kommuneqarfik Sermersuumit taparserneqarpoq. Taamaattorli kommunimit oqaatigineqarpoq, illersorneqarnissamik pisariaqartitsisoqarneranik, allannguutissatut siunnersuutip imarisaatut ittunik, maannakkut misilittakkat tunngavigalugit kommuni siumugaqarnikuunngitsoq. Naggasiutigalugu kommuni imatut oqaaseqarpoq:

” Allannguutissatut siunnersuut Kalaallit Nunaanni pissusiviusunut tunngatillugu pisariaqanngitsut Kommuneqarfik Sermersuumit isigineqarpoq, isumaqataaginnarlunili siunnersuutikkut

siunnerfigineqartut illersorneqarnissaat annikillisinngu Danmarkip Kalaallit Nunaatalu akornanni nuussinnaaniassammata.”

Tusarniaaneq pillugu allakkiaq, tusarniaanermut akissutit uku allallu pillugit nassuiaatinik, kiisalu Digitalinngorsaanermut Aqutsisoqarfiup taakkununga oqaaseqaataanik imaqartoq isumaliutissiisummut uunga ilanngussatut ilanngunneqarpoq.

4. Inatsisinut Ataatsimiititaliap aalajangiiffigisassatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatai

Qitiusumik inunnik nalunaarsuisarneq pillugu inatsimmik allanngineq ataqqinassuseq pillugu akerliinnernut danskit naalakkersuisuisa 2012-imi periusissiaannit aallaaveqartoq Inatsisinut Ataatsimiititaliap maluginiarpa.

Aaqqiagiinngissuteqarnerit ataqqinassutsimut tunngassuteqartut aaqqiagiinngissutaapput ilaqutariit iluini pilersartut, ilaqutariit ileqqussatut isigisaannik ilaquataasup unioqqutitsisimasutut, taamaalillunilu ilaqutariit ataqqinassusaannik avataaniillu isigineqarnerannik innarliisutut nalilerneqarneranik aallaaveqartartut. Tamanna assersuutigalugu peqqusaarpasittumik atisalersornikkut, katinneq sioqqullugu atoqateqartarnikkut, aappaqarnikkut, avinnissamik kissaateqarnikkut imaluunniit ilaqutariit piunasaqaataat malillugu “aaqqissuussamik” katinnissamut akerliliiinikkut. Ileqqussatut isigisanik unioqqutitsinerit ilaqutariit ilaanni qisuariuteqarnissamut pissutissiisarput, ilaatigut nikanarsaataasumik pissusilersornerup kipitinnissaanik, ilaatigullu ilaqutariit ataqqinassusaannik uterteqqiinnissamik siunertaqartumik. Qusuariutit nakuusernikkut innarliinerusinnaapput, soorlu persuttaanerullutik pisullu ilaanni toqutsinerusinnaallutik (“ataqqinassuseq pillugu toqutsinermik” taaneqartartut).

Danmarkimi ilaqutariit nunanit allanit nunasisut ilaasa akornanni, allamiut kulturiannik naleqartitanillu allanik aallaaveqartunik, ataqqinassuseq pillugu aaqqiagiinngittoqartarpoq.

Aaqqiagiinngissutilli ataqqinassutsimut tunngassuteqartut maani Kalaallit Nunaanni ilisimaneqanngilluinnartutut taaneqartariaqarunarput.

Najukkalliuna illersugaanissaa pillugu siunnersuutigineqartoq taamaallaat inunnut ataqqinassutsikkut qunusaagaasunut atuuttuunani aammattaarli inooqatigiinnikkut aaqqiagiinngissuteqarnermik tunngaveqartumik qunusaagaasunut atuuttoq. Assersuutigalugu taakku tassaasinnaapput arnat aappariikkunnaarnerup kingornatigut aapparissimasaminnit ujartorneqarlutik akornusersorneqartut allatulluunniit innarliivigineqartut nakuuserfigineqartulluunniit. Pisut taamaattut nunami maani atugaasorujussuurtut taaneqartariaqarunarput.

Ullumikkut arnat taamak atugaqartut qitiusumik inunnik nalunaarsuisarneq pillugu inatsimmi § 28, malillugu isertuussamik najugaqalernissaminnut periarfissaqarput. Tamatuma nassataraa

najukkamut paasissutissanik inunnut ingerlatitseqqittoqaqqusaannginnera. Oqartussalli paasissutissanik pineqartunik takunnissinnaapput, tamatumalu paasissutissat pineqartut pisinnaatitaanngitsunut tunniunneqarsinnaanerat nassatarisinnaavaa, assersuutigalugu najugaq pillugu paasissutissat isertuussassat atortussani takunnissinnaatitaaneq illuatungeriinnillu tusarniaaneq pillugit maleruagassat malillugit ingerlateqqinneqarnerat oqartussaasuni sulisup maluginianngitsoorsimappagu.

Periutsip taassuma qanoq annertutigisumik ajornartorsiutaanera Inatsisinut Ataatsimiititaliap ilisimannigilaa, maluginiarluguli ajornartorsiutinik taamaattunik nalaataqarsimanani Kommuneqarfik Sermersooq nalunaartog.

Kalaallit Nunaanni illoqarfinni nunaqarfinnilu najukkamut paasissutissanik isertuussisinnaaneq ajornartussaasoq Inatsisinut Ataatsimiititaliap tamatuma saniatigut arajutsisimannigilaa, tamanna illoqarfimmit nunaqarfimmilluunniit pineqartumit allamut nuullannigikkaanni – taamak ilioraluaanniluunniit isertuussiniarneq aamma ajornakusoorsinnaavoq. Tassunga ilanngunneqassaaq nunami maani inissianik amigaateqarnermik annertuumik pissuteqartumik illoqarfimmut allamut nuunneq pissutsit piviusut tunngavigalugit ajornakusoortuummat.

Taamaammat inatsimmik allannguinerup ingerlatsinikkut sunniuteqarsinnaanera qularnarpoq, apequtaavorlu arnat nunami maani aapparimasaminnit persuttarneqartut allatullu innarlerneqartut, politiitigut palliinissamut annertusisamik inerteqquteqartitsinikkut inatsisiliortutut pitsaaneruseqarnermik ikiorsinnaanerigut, tamanna assersuutigalugu saassunneqarnermik kalerrisaarutinik atuisinnaanermik tapertalerlugu. Apeqqulli taanna pillugu misissuisinnaaneq isumaliutissiisummut uunga sinaakkutaasut avataaniippoq.

Taamaalilluni naak inatsisip allannguutaata ilumut nunami maani pisariaqartinneqarnera, inatsimillu allannguinerup ingerlatsinermi malunnaatilimmik sunniuteqarsinnaanera ilimagineqarsinnaanersoq ataatsimiititaliamit qularineqaraluarpata, aaqqissuussinerlu siunnersuutigineqartoq ingerlatsinikkut oqartussaasunut illersorneqartumullu ajoqusiissagaluarpat, siunnersuutip Naalakkersuisut kissaataannut akerliliilluni itigartitsissutigineqarnissaanut Inatsisinut Ataatsimiititaliaq naammattumik tunngavissarsinngilaq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap taamaalilluni tusarniaanermut akissutit ataatsimut isigalugit tapersiisut assortuinngitsullu siullermeerinninnermilu Inatsisartut partiivinit tapersiinerit pingaartippai.

5. Inatsisinut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

Peqqussutissatulli missingiusiami § 1, nr. 1-ip ilusilerneqarnerani kukkunerusinnaasoq naalagaaffimmi oqartussaasunut eqqumaffigeqqusinissaannik **Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput**. Inatsisip allannguutissaatut Inatsisartunit UPA 2015-imi taparserneqartoq sulili peqqussutinngortinneqanngitsoq malillugu peqqussummi atuuttumi § 6-ip arfinilinnik immikkoortoqarnissaanik naatsorsuutiginninneq tunngavigalugu aalajangersagaq ilusilerneqarsimavoq. Aalajangersagarli tallimaannarnik immikkoortoqarsorinarpoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap taamatut oqaaseqarluni siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Anders Olsen,
Siulittaasoq
Siumut

Laura Tàunâjik
Siumut

Michael Rosing
Demokratit

Aqqluaq B Egede
Inuit Ataqtigiit

Iddimanngiu Bianco
Inuit Ataqtigiit

